

Nr 294.

Av herr **Jonsson** i Skedsbygd **m. fl.**, om avskaffande av kvarlåtenskapsskatten.

Redan vid behandlingen av den vid fjolårets riksdag beslutade kvarlåtenskapsskatten uttalades farhågor för att genomförandet av denna beskattningsform kunde få mindre önskvärda konsekvenser. Inte minst underströks detta i ett flertal yttranden från myndigheter och andra institutioner, som hade avgivit infordrade yttranden över förslaget.

Redan nu kan man konstatera att åtgärder av olika slag vidtagits varigenom man sökt neutralisera eller helt undvika skattens verkningar. Detta har i stor omfattning skett genom förtida arvsöverlåtelser, gåvor till närskylda och på annat sätt.

Genom kvarlåtenskapsskatten åstadkommes en så stor minskning av den årligen utgående förmögenhetsskatten, att en årlig minskning av intäkterna av denna senare skatt kommer att inträda. Detta förhållande kommer otvivelaktigt att framträda i ännu högre grad, sedan kvarlåtenskapsskatten varit gällande ett antal år.

Redan vid skattens genomförande påpekade vi de skadliga verkningar, som denna skatteform komme att medföra för jordbrukets utövare. Man ville emellertid häremot göra gällande att jordbrukets utövare endast i ringa utsträckning komme att beröras av denna skatt.

Den utredning, som på bevillningsutskottets begäran verkställdes inom Södermanlands län, visade dock att, vad beträffar detta läns landsbygd, största delen av denna skatt komme att få erläggas av dödsbon inom jordbrukargruppen. De stigande taxeringsvärdena komma säkerligen att medföra att så i ännu högre grad blir fallet.

Man får säkerligen inte underskatta de rent psykologiska verkningarna av denna beskattning. Dessa verkningar ge sig till känna i minskat intresse för sparande. Det skulle säkerligen i denna tid, då statsmakterna överväga olika alternativ för att åstadkomma ökat sparande, varit lyckligt om denna beskattningsform, som direkt motverkar sparandet, icke kommit till stånd.

För oss har det alltid stått klart, att genomförandet av denna skatteform kommer att medföra ökade svårigheter för jordbrukarungdomen att börja

sin bana. Föräldrarnas arbete och sparsamhet för att möjliggöra för barnen att kunna ägna sig åt detta yrke bestraffas med en särskild skatt.

Därtill kommer att den förmögenhet, som kommer i fråga vid beskattningen, ofta är resultatet inte bara av föräldrarnas arbete. Barnen ha ofta bidragit genom att utföra oavlönat eller mindre väl avlönat arbete.

Skillnaden i beskattningshänseende olika befolkningsgrupper emellan framstår för jordbrukarna såsom en mycket stor orättvisa. Den som sparar för att göra det ekonomiskt möjligt för barnen att ägna sig åt jordbrukarens yrke skall, om detta lyckas för honom, ofta avstå en del av detta spar-kapital till staten, under det att den, som kostat på sina barn teoretisk utbildning, varigenom dessa kunnat erhålla en betydligt mera lönsam plats i samhället med tryggad pension, undslipper denna skatt.

Den som väljer jordbruket såsom yrke måste, antingen det nu gäller att inköpa en egen gård eller börja som arrendator, ha ett visst startkapital. För honom är detta lika nödvändigt som för den, som söker en plats, att ha förvärvat de för platsens skötande erforderliga kunskaperna. Det förefaller i högsta grad orättvist att den enes startkapital skall beskattas, under det att den andres icke blir föremål för beskattning.

All erfarenhet visar att ett eget riskkapital är en oundgänglig nödvändighet för den, som ägnar sig åt jordbruket såsom yrke. Goda och dåliga år växla, samma är förhållandet med konjunkturerna. Även om det kunde vara teoretiskt möjligt att inköpa en gård med därtill hörande driftsinventarier och ikläda sig skuld för hela beloppet, blir en sådan jordbrukare alltför ekonomiskt svag för att kunna möta en dålig konjunktur eller ett svagt skördeår. Han tvingas då kanske att avyttra en del av sina produktionsmedel för att i en bättre konjunktur sakna möjligheter att förbättra sin ställning.

Redan nu tillföras andra näringar, städer och samhällen avsevärda kapital, som kanske av generationer genom arbete och sparsamhet samlats på den svenska landsbygden. Detta sker inte minst genom den utflyttning som äger rum. Den redan befintliga arvslottsbekattningen tillför dessutom staten avsevärda belopp årligen. Kvarlätenskapsskatten kan kanske i många fall bli den droppe, som kommer bägaren att rinna över.

Dessutom medför i regel en reducering av en näringsgrens ekonomiska förhållanden skadeverkningar, som till sist drabba hela samhället.

Oss synes det lämpligt att, innan dessa skadeverkningar i högre grad kommit att framträda, förebyggande åtgärder vidtagas genom att besluta upphävande av förra riksdagens beslut om införande av kvarlätenskapsskatt.

Med stöd av vad vi ovan anfört få vi hemställa,

att riksdagen må för sin del besluta, att lagen om kvarlätenskapsskatt upphör att gälla senast den 1 juli 1948 och

att redan debiterad men ej erlagd sådan skatt icke skall uttagas, samt att all hittills erlagd sådan skatt skall återbetalas till dödsbo, som erlagt densamma.

Stockholm den 24 januari 1948.

Arvid Jonsson
i Skedsbygd.

J. Onsjö.

C. O. Carlsson
i Bakeröd.

I. Pettersson
i Rosta.

Rob. L. Jansson
i Aspeboda.

Sam. B. Norup.

Victor J. Mattsson.

Aron Gustafsson
i Lekåsa.

Ivar Johansson
i Mysinge.

David Boman
i Stafsund.

Gunnar Larsson
i Luttra.

K. A. Ryberg.

Anders Pettersson,
Dahl.

Harald Andersson
i Dunker.

K. E. Hansson,
Skediga.